

Tatranské leto

sezóna 2019

Je potešiteľným faktom, že v letných Tatrách sa začína viac liezť, hlavne v stenách, ktoré sú bližšie ku chatám a v lepšie odistených cestách.

Je to hlavne vďaka Správe Vysokých Tatier, ktorá sa snaží v často lezených líniách zabezpečiť postupné doplnenie štandov certifikovanými fixnými isteniami a rovnako ich dorába na zostupových trasách. Osádzanie fixných postupových istení vo vybraných cestách je možné realizovať až po odsúhlasení Správou Vysokých Tatier.

Na začiatok jedna dôležitá informácia. Správa TANAP-u pripravuje nový návštevný poriadok. Držíme palce vedeniu SHS JAMES, aby sa mu podarilo vyjednať lepšie podmienky na horolezeckú činnosť, samozrejme, v súlade s ochranou prírody.

Nižšie uvádzame publikované prvovýstupy a zaujímavé prelezy tohtoročnej sezóny. Sú rozdelené podľa dolín od východu po západ Vysokých Tatier. Uvádzané obťažnosti voľného lezenia sú v stupnici UIAA, technické

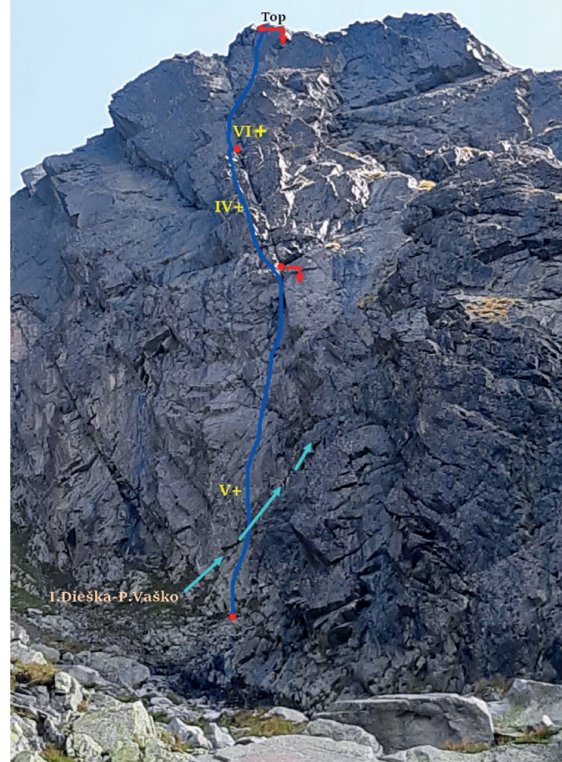
lezenie, ak je v cestách potrebné, je uvádzané v stupnici A0 – A5. Hodnotenie úrovne istení je uvádzané podľa vzoru alpskej hodnotiacej stupnice (S1 – S6, R1 – R7). Detaily tohto hodnotenia sú uvedené na www.james.sk (viď QR kód na konci článku).

Dolina Bielej vody

Na Východnej Žeruchovej veži spravili 31. 8. Miroslav Kúdela a Peter Matejíček dvojdielkovú cestu Fantomas, 8 RS2. Na Kozom štíte Ondrej Bizub, Lubo Kolarský a Rastó Benko urobili cestu Tradičného horolezeckého týždňa, 6+ RS1.

Prelezy najhodnotnejších ciest boli už tradične na Jastrabej veži. Mladí lezci Tomáš Buček a Mišo Mikušinec preliezli Jet Stream 10-/10 PP. Táto línia z roku 2000 je známa dobrodružným lezením. Autor cesty Martin Heuger počas THT JAMES vymenil ručne vŕtané nity za certifikované, čím sa stala bezpečnejšou, ale odvaha stále nemôže chýbať. Následne túto cestu 15. 9. ešte zopakoval poľský lezec Lukasz Dudek. Cestu Kesicki – Wielicki 9-/9 preliezol štýlom flash Pavel Kratochvíl, Pochylého platne 8 zdoľal štýlom flash Robo Luby. Luba Čechová a Rado Staruch vyliezli cestu Pavúci lezú do

Kozí štít, JZ stena, Cesta Tradičného horolezeckého týždňa 6+ RS1, Ondrej Bizub, Lubomír Kolársky, Rastó Benko, 17. 8. 2019.

Malý Ľadový štít, Biely trpaslík, 6+, Richard Nemeč, Matej Prčíň, 11. a 16. 10. 2019.

Matej Prčíň v prvovystupe Biely trpaslík 6+ na Malom Ľadovom štíte

neba 8-/8 PP. Na Kolovom štíte Zuzana Jargašová a Víto Vyskočil zopakovali cestu Archa 7+/8- OS.

Na Čiernom štíte Peter Hašta doplnil zostupovú trasu dvoma zlaňovacími štandami a na Jastrabej veži doplnil zostupovú trasu z vrcholu zlaňovacím štandom. Členovia metodickej komisie doplnili na Kozej kôpke, J pilier, Puškáš, 3. štand a na Jahňacom štíte v ceste stredom steny Bocek – Šadek doplnili 3 nové štandy.

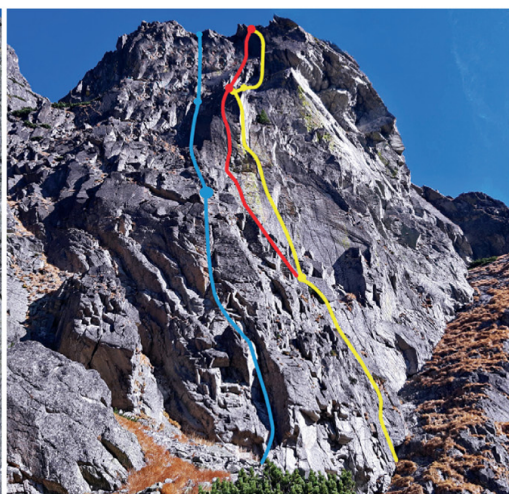
Skalnatá dolina

Po minuloročnom preistení platní na Kežmarskom štíte a viacerých prelezoch, pribudol tohto roku prelez Pochylého platní 8-, o ktorý sa OS postarali Denisa Šulcová spolu s Marekom Černým a Ľubom Durašom.

Malá Studená dolina

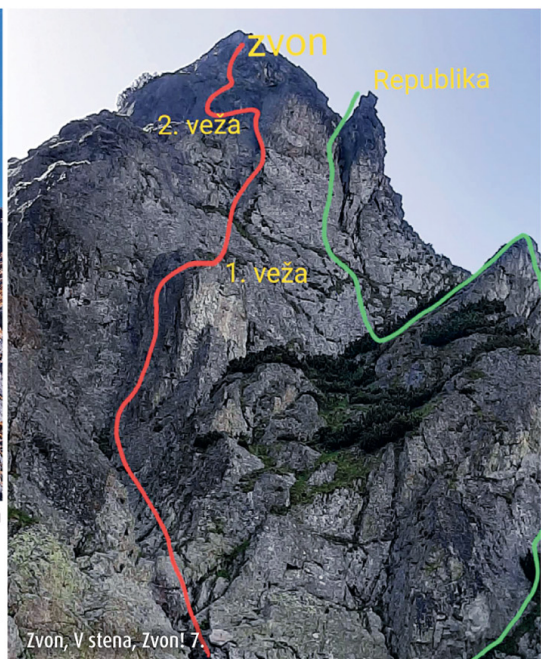
V tomto kúte Tatier aktivity popísal Rišo Nemeč, aktuálne pracovník Téryho chaty. Lezecké ambície návštevníkov sú nasmerované hlavne na vylezenie štyroch klasík Žltá stena – Korosadowicz, Malý Ľadový – Cesta k slnku, Lomnica – Hokeja a Baranie rohy – Šadek. V ostatných cestách bola výrazne nižšia alebo žiadna aktivita. V porovnaní s ostatnými dolinami Tatier však táto zaznamenala najviac prvovystupov. 12. 8. Igor Papp a Mišo Sabovčík vo V stene Zvona na Malý hrot vyliezli novú cestu Zvon! 7, 240 m lezenia a s efektným prepadom. Zvon je zabudnutá štíhla veža v SV úbočí Kostolov. Z horelezeckého hľadiska je zaujímavá jeho 200 m vysoká SV stena ohraničená zľava Birkenmajerovou roklinou a z pravej strany Tillovým

žľabom. V stene vystupujú dve samostatne veže, alebo ihly. Ihla Republiky a masívnejšia veža Sisa. Tektonické komíny obidvoch spomínaných útvarov určujú aj smery dvoch ciest v tejto stene. Skala je pomerne lámavého charakteru, no s pribúdajúcou výškou sa to postupne zlepšuje. Na Veľkej Lomnickej veži – PP variant pribudla nová cesta Začiatok príbehu 8- RS1, 140 m, ktorú spravili Stano Filkor, Rado Staruch a Peťo Rašo. Na Malý Ľadový štít urobili Rišo Nemeč a Matej Prčíň cestu Biely Trpaslík 6+, 230 m, v prvých dvoch dĺžkach za 6+ sú nity, zvyšok cesty je ľahšie lezenie. V Z stene Baraních rohov pribudli 27. 10. dve cesty od Riša Nemca a Martina Krasňanského: Prváčik 7 RS2, 100 m a Druháčik 6+ R2, 100 m. Chalani 24. 10. preliezli cestu Legutky – Petřík 5 A1 voľne ►

▲ Veľká Lomnická veža, modrá – Zárez, červená – Stargate, žltá – Začiatok príbehu 8 – RS1 (6+ cestou Stargate, 8-, 8-).

◀ Baranie rohy, SZ platňa, žlá – Prváčik 7 RS2 (L1 – 7 40m, L2 – 7- 60 m), Martin Krasňanský, Richard Nemeč, 27. 10. 2019, 100 m, červená – Druháčik 6+ R2 (L1 – 6+ 30, L2 – 6+ 55 m), Martin Krasňanský, Richard Nemeč, 27. 10. 2019.

Zvon, V stena, Zvon! 7

LIMBOVÁ VEŽA

▲ Limbová veža, oranžová – Kútmi – Tatarkov projekt, Krištofovičová, Sabovčík, 7 A1, čiastočne vynitovaná cesta, červená – Krištofovičová, Sabovčík, 8, športová cesta, modrá – Diagonála 6, Krištofovičová, Sabovčík, Pap, čiastočne vynitovaná, nedokončená.

a ohodnotili ju za 6+/7-. V dolnej časti doliny bola znovuobjavená Limbová veža. Je to nápadná stena neďaleko Zamkovského chaty so svojou charakteristickou žltou farbou v jej ľavej časti. Výška steny nepresahuje 100 m. Výstupy sú pomerne náročné, čisto športového charakteru. Celá stena je takmer kolmá, prerušovaná hradbou previsnutých pasáží. V hornej tretine sú mohutné previsy. Štruktúra skaly umožňuje tvoriť cesty do vysokej obtiažnosti. Oblasť ako prvý objavil Vladimír Tatarka s Jarom Michalkom. Ostatla po nich nedokončená cesta kútmi v ľavej

Veľký kostol 2151 m, Wortgottes 6, Maciej Bogdan a Daniel Pipieň.

časti masívu z 80-tych rokov. V stene sa začalo liezť takmer po 30 rokoch práve teraz – a to partia Pap, Sabovčík, Krištofovičová. Je to perspektívna, južne orientovaná oblasť a ukončuje hradbu veží a stien v pravej časti Lomnického hrebeňa od PP variantu.

Na Baraních rohoch, v ceste Prvé krôčky pribudli po dohode s autormi (Rišo Nemeč a Peťo Michalka) postupové nity a štandy. V Žltej stene po diskusii so Správou Vysokých Tatier sme sa dohodli na doplnení štandov a postupových nitov (1 – 2 nity na dĺžku) v cestách Diresisima a Paráková cesta.

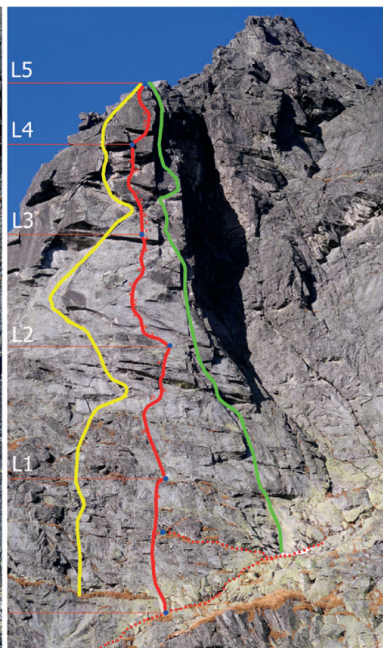
Diskutovali sme aj o Cagašíkovej ceste, ale nakoniec sme ju nechali v pôvodnom stave, z úcty k lezeckým schopnostiam pánov Cagašíka a Česla v roku 1943. Cestu Diresisima preistili Rado Staruch a Stano Filkor, aktuálne má 6 dĺžok, dá sa cestou zlaniť z vrcholu a v každej dĺžke sú 1 – 2 postupové nity. Parákovú cestu preistil Ero Velič.

Veľká Studená dolina

V JZ stene Veľkého kostola vyliezli 27. 10. Maciej Bogdan a Daniel Pipieň novú cestu Wortgottes 6, 3 dĺžky lezenia.

Volia veža, žltá – Medzi legendami, 8-RS1, 2019 (L1 – 5, 1 nít, 40 m, L2 – 7, 4 nity, 30 m, L3 – 7+, 4 nity, 30 m, L4 – 8-, 7 nitov, 30 m)

▲ Volia veža, žltá – Kývala, Orolin, Zeitler červená – Medviď – Pleidel, 2019, 5 dĺžok (L1 – 6+/7-, 25 m, L2 – 6+/7-, 40 m, L3 – 8 A1, 40m, voľne cca 9+/10-, L4 – 6 A1, 40 m, voľne cca 8 – 9, L5 – 7 – 30 m) zelená – Eštok, Janiga

Zlote runo nicošci 9+/10-, 7 dĺžok (L1 – 9+/10-, L2 – 9+, L3 – 7, L4 – 8, L5 – 8+/9-, L6 – 8-, L7 – 4)

Velická a Batizovská dolina

Sebastian Kostkiewicz a Jerzy Gurba spravili 16. 9. na Granátovej stene RP prelez cesty Rozlúčka so slobodou 8-

Mengusovská a Zlomisková dolina

Podľa dostupných informácií vznikli v tejto časti Tatier nové línie iba na Volej veži. Počas leta spravili Rado Staruch, Viera Malachovská a Marcela Kuníková medzi slávnymi cestami Volej veže cestu Medzi legendami, 8- RS1, 130 m lezenia.

V sprievodcovi na Volej veži je uvedená základná Medviďova cesta. Tohto leta sa autor cesty Martin Medviď s Michalom Pleidelom rozhodli toto tajomstvo objasniť. 28-ročnú históriu vzniku opísal Mišo Pleidel v reporte **Medviďova cesta 1991 – 2019:**

Niekedy na jar tohto roku som vyprovokoval Medveďa, ktorý sa po 27 rokoch opäť začal pobrávať s myšlienkou dokončiť svoj projekt v možno najkompaktnejšom tatranskom pancieri. Je to starý príbeh, ktorý vystačí na samostatný článok, aj búrlivú debatu pri pive, skúsím teraz len stručne o samotnom lezení.

Základnú ideu cesty zhmotnil Medveď niekedy v roku 1991, za asistencie svojej priateľky, teraz už manželky Janky, a to dĺžkou v prosriedku steny, kde zanechal pri pokuse 5 ks zhora navrtaných pestrov, a jeden nie celkom citlivo očistený chyt. Po vlne kritiky sa Medveď projektu vzdal a ponúkol na to zrušenie, prerobenie alebo čokoľvek, ale napriek tomu sa táto linka za takmer 30 rokov dočkala len jedného vážnejšieho pokusu – Miro Píala (200?), ktorý reportoval obťažnosť kľúčového miesta okolo 9+ UIAA.

Po niekoľko mesačnom posúvaní termínu z dôvodu pracovnej vyťaženia sme sa nakoniec až v polovici septembra ocitli pod stenou. Dokončiť cestu sme sa snažili aj napriek jej histórii čo možno najčistejším spôsobom, prvé dve dĺžky ma pustili aj s vrtačkou na krku štýlom OS. Pekné lezenie od prvého metra po posledný, dve kľúčové miesta týchto dĺžok sú do 7-. Dokopy som v nich zanechal tri skoby a tri postupové nity. K doisteniu treba vziať sadu friendov. Tretiu dĺžku sme už v zásade rešpektovali ako bola vytvorená, akurát sme ju doistili tak, aby bola bezpečná, a aby kľúčové miesto, ktoré je výrazne ťažšie bolo možné háknúť za A1. V 40 m dĺžke je potrebných 10 expresov, aj s háknutím je v nej povinné lezenie okolo 8, na záver ešte neskutočný mantel na „honoldovu policu“, kde sa štanduje tak za 8+ až 9-. Medveď v tejto dĺžke nasúkal pár nádejných pokusov o voľné prelezenie, jej obťažnosť bude možno blízko k 10 UIAA. Štvrtá dĺžka začína priamo cez ťažkú platničku s nástupovým bouldrikom tak cca za 9- a pokračuje s krásnym chytovateľným lezením pomedzi strechy previsu. Tesne pod previsom som natákol tutovú skobu a v jeho strednej časti nit, okrem toho sa

dá dobre doistiť menšími friendami a ballnutmi. Lezenie tejto dĺžky bude tak za 8 až 9, presnejšie zistíme po dôkladnom očistení od lišajníkov pri pokuse o voľný prelez. Cestu sme zavŕšili krátkou vychutnávacou dĺžkou vo vrcholových platniach piliera, vrátil som ju z háčikov a na voľné lezenie už nebol čas, ale odhadujem ju niekde do 7-, v dĺžke sú tri postupové nity a je potrebné vziať aj pár friendov. Cesta končí v poslednom štande cesty Kývala-Orolín-Zeitler, odkiaľ sa dá pokračovať po hrebeni na vrchol. Celkovo má cesta okolo 160 m, 5 dĺžok (6+/7-, 6+/7-, 9+/10-, 9-, 6+/7-) všetky štyri nové dĺžky sme vytvorili odspodu.

Prelezuchtivých ešte poprosíme o trpezlivosť, kým autori nedajú pokus o voľný prelez a tiež z bezpečnostných dôvodov. Musíme poslať do doliny tú 5m veľkú šupinu, čo vyzerá ako raja a aj skontrolovať niektoré istenia. Určite budeme informovať.

Na Ostrve sa spravili jednodňové prelezy viacerých ciest.

15. 6. Pavel Kratochvíl a Maťo Varga preliezli PP a OS cesty Strach zo smrti 9+, Dies Irea 9 a Carpe diem 8-

12. 8. Peter Matejíček a Kristián Polomec preliezli RP cesty Carpe diem 8-, Správny čas 8, Shangri-la 8 a Dieškov kút 7-

19. 8. Maťo Baláž a Rado Staruch preliezli RP cesty Alinina 6+, Cvičná špára + Elina 7, Carpe diem 8-, Guliver 8-, Správny čas 8, Slepá ulička 8, Ocelová nit 8, Hanina 7+, Horská služba 7- a Dieškov kút 7-

Zaujímavé sú aj ženské výkony. Denisa Šulcová preliezla RP Carpe diem 8- a Zužana Jargašová spolu s Vítom Vyskočilom vybojovali Slepú uličku 8. Na Kozjej stráži Ján Svrček a Katka Lukáčková dokončili cestu Slepá viera 7+, kde pridali záverečnú dĺžku. V Z stene Ošarpancov Peter Matejíček a Kristián Polomec preliezli OS rajbasovú cestu Sedem životov 8. V J stene Ošarpancov v ceste Staré časy bolo po dohode s autorom vymenené istenie a štandy Radom Staruchom a Vierkou Malachovskou. Na hrebeni Žabieho koňa vymenil Peter Koteleš štandy.

Mlynická dolina

Na Prednom Solisku bol aktívny pri tvorbe nových línií Marek Pronibis, ktorého cesty majú svoje špecifiká. 18. 8. vyliezol cestu Fala 4, A2 a 22. 9. spolu s Eugeniuszom Krajcerom vyliezli cestu Uskoki 5, kombinácia lezenia na vežičky a presunov v kosovke.

Na Prednom Solisku Ondro Húserka preliezol a pravdepodobne spravil 1. voľný prelez cesty Bumerang 5 A3 voľne za 8 s horším istením a vedľajšiu cestu Kant 8+ preliezol OS.

Poľská strana Tatier

V Doline rybieho potoka na Ministrancie 28. 7. spravili Marcin Gąsienica-Kotelnicki

Mišo Pleidel v novej ceste na Volej veži.

a Darek Kaľuža novú cestu Powstały Ministranckie stygmaty obťažnosti 10. Na Mnichovi 29. 9. preliezli Janek Sokołowski a Paweł Bednarz novú cestu Złote runo ničoci 9+/10-, cesta je v kombinácii s cestou Superata mládošci 160 m ťažkého lezenia. Na Mengusovskom štíte 26. 6. spravili Kamil Klus a Stanisław Bobak cestu Wall street 5 A1, 230 m lezenia.

V lete Tomáš Buček a Mišo Mikušinec zopakovali štýlom PP cestu Misterium Nieprawości 10-. Ida Kups, Gabriel Korbiel 31. 8. zopakovali cestu Metallica 9+.

Úrazy pri lezeckej činnosti vo Vysokých Tatrách.

25. 10. zahynul slovenský horolezec pri zlaňovaní v zostupe na Žabom koňovi.

Informácie uverejnené v článku sú z internetových stránok james.sk, lezec.cz, horyinfo.cz, climb.sk, wspanianie.pl, przejscia.pl a od lezcov, ktorý mi poskytli informácie – dakujem.

Hodnotenie úrovne istení:
http://www.james.sk/object.asp?pageid=113&portal_id=8&id_object=1176